

Sygn. akt VIII U 2459/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant : sekr. Sąd. Dagmara Nastaj

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2017 roku w Lublinie

sprawy R. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołań R. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 28 stycznia 2016 roku znak (...)

z dnia 4 kwietnia 2016 roku znak (...)

I. zmienia zaskarżone decyzję i ustala R. B. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2016 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w L. na rzecz R. B. kwotę 360 złotych (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII U 2459/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 stycznia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił R. B. prawa do emerytury z uwagi na fakt, iż nie udowodnił on 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego. Organ rentowy nie uznał okresu zatrudnienia w (...) S.A. od 28.09.1978r. do 30.04.1997r.(18 lat,5 miesięcy, 3 dni) do pracy w warunkach szczególnych z uwagi na brak powołanych przepisów rozporządzenia z dnia 07.02.1983r.oraz brak nazw stanowisk i okresów pracy wykonywanych na nich w świadectwie pracy z dnia 30.04.1997r.roku (decyzja, k. 64 a.e.).

W odwołaniu od tej decyzji pełnomocnik skarżącego wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. Wnosił o uwzględnienie powyższego okresu do pracy w warunkach szczególnych oraz o zaliczenie mu do stażu emerytalnego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w latach 1971-1973 (k. 2-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumenty leżące u podstaw zaskarżonej decyzji (k. 11 a.s.).

Kolejną decyzją, z dnia 04 kwietnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie odmówił R. B. prawa do emerytury z uwagi na fakt, iż nie udowodnił on 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Organ rentowy ponownie nie uznał okresu zatrudnienia w (...) S.A. od 28.09.1978r. do 30.04.1997r. jako pracy w warunkach szczególnych z uwagi na brak w świadectwie pracy z dnia 30.04.1997r. roku powołania przepisów rozporządzenia z dnia 07.02.1983r. oraz brak nazw stanowisk pracy wykonywanej w poszczególnych okresach (decyzja, a.e.).

W odwołaniu od tej decyzji pełnomocnik skarżącego wniósł ponownie o jej zmianę poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury i uwzględnienie okresu pracy w (...) S.A. jako pracy w warunkach szczególnych (k. 24-36 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumenty leżące u podstaw zaskarżonej decyzji (k. 30 a.s.).

W toku postępowania skarżący złożył świadectwo pracy w warunkach szczególnych z okresu zatrudnienia w (...) S.A. w L., z którego wynika, że w okresie od 16 marca 1974r. do 31 marca 1977r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym w okresach 16.03.1974r.-30.09.1974r. oraz 01.06.1975r. do 31.03.1977r. wykonywał prace przy produkcji gazów technicznych i napełnianiu butli gazami technicznymi na stanowisku aparatury, wymienionych w dziale IV poz.11 pkt 1 wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. (świadectwo, k.64 a.s.). Pełnomocnik organu rentowego oświadczył, że nie jest kwestionowana treść tego świadectwa i tym samym okres pracy w warunkach szczególnych w nim wymieniony (73, 81 v. a.s.).

Ostatecznie więc sporne w sprawie było jedynie badanie pracy w warunkach szczególnych z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w G. L..

Postanowieniem z dnia 20.06.2016r. Sąd połączył sprawy z odwołań skarżącego od obu decyzji do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k.33 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje

R. B. urodził się (...)

W dniu 18 stycznia 2016r. złożył po raz pierwszy wniosek o prawo do emerytury (k. 1-2 a.e.).

Do wniosku dołączył min. świadectwo pracy wystawione przez (...) S.A. Wynikało z niego, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy, w okresie od 28 września 1978r. do 30 kwietnia 1997 r. w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywał pracę w warunkach szczególnych : prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór, w magazynie skór surowych oraz prace przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, prace przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych wymienione w wykazie A dział VII ,II,IX poz. 10,11 1, 2, Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego (świadectwo pracy k. 146 a.e.).

Wnioskodawca pracował w (...) S.A w okresie od 16 marca 1974r. do 31 marca 1977r. w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym w okresach 16.03.1974r.-30.09.1974r. oraz 01.06.1975r. do 31.03.1977r. wykonywał prace polegające na napełnianiu butli gazami technicznymi na stanowisku aparatury urządzeń napełniających (akta osobowe,k.45, zeznania wnioskodawcy k51v., świadectwo pracy w warunkach szczególnych, k.64 a.s.).

Wnioskodawca był zatrudniony w (...) S.A. w okresie od 28 września 1978r. do 30 kwietnia 1997 r. na podstawie umowy o pracę zawartej czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy – pierwotnie na stanowisku garbarz oddziału mokrego. Od dnia 01.07.1982r. powierzono mu zaś obowiązki konserwatora skór surowych. Na tym stanowisku pracował do dnia 17.09.1984r., kiedy to, na jego wniosek, został przeniesiony do pracy przy oczyszczaniu ścieków, jako maszynista urządzeń ciepłowniczych. Od 27 maja 1988r. zajmował stanowisko monter instalacji i urządzeń hydraulicznych (umowa o pracę , angaże – a.o. k. 21 a.s.).

Zajmował się, pracując jako garbarz oddziału mokrego, struganiem skór na terenie magazynu skór surowych, chociaż formalnie strugarki należały do oddziału chemicznego. Było to struganie z tłuszczu świńskich skór- początkowy etap wykańczania skór. Pracę tą wykonywał na terenie magazynu . Struganie skór polegało na tym, że wkładał skórę w maszynę –strugarkę, której noże ścinały tłuszcz. Od dnia 01.07.1982r. skarżącemu powierzono stanowisko konserwatora skór surowych. Pracował przy rozładunku skór surowych z wagonów i rozkładaniu tych skór na paletach, sypaniu soli na te skóry w celu ich konserwacji. Codziennie rozładowywał skóry, konserwował je, nadto zajmował się ich numeracją. Praca ta była wykonywana na terenie magazynu skór surowych. Praca ta była uciążliwa z uwagi na kontakt z robakami, solą, unosił się fetor ze skór i tłuszczu. Pracował w ubraniu roboczym, rękawiczkach ochronnych, niekiedy dostawał maskę.Z uwagi na uciążliwość tej pracy była ona wykonywana w skróconym, 7-godzinnym czasie pracy. Otrzymał dodatek za szkodliwe warunki pracy, posiłki regeneracyjne (zeznania wnioskodawcy k.81v., zeznania świadka M. K. k. 60v.-61). Od dnia 17.09.1984r. skarżący, na swój wniosek, został przeniesiony do pracy w oczyszczalni ścieków. Garbarnia miała swoją, wyodrębnioną oczyszczalnię ścieków, z wyodrębnionym terenem. Wchodziła ona w skład oddziału wodnościekowego. Był tam wyodrębniony budynek, część urządzeń była na zewnątrz budynku. Praca tam odbywała się na trzy, potem na dwie zmiany, w systemie brygadowym. W każdej brygadzie było 4-5 osób, każda z nich zajmowała się wszystkim, co było potrzebne do oczyszczenia ścieków. Wnioskodawca wykonywał wówczas, nienależnie od nazw stanowisk pracy, czynności polegające na oczyszczaniu ścieków oraz oczyszczanie filtrów z osadów. Oczyszczanie ścieków polegało na przygotowaniu roztworu , wapna , które wnioskodawca rozcinał i wrzucał do koagulatora. Brygada, w tym skarżący, badała następnie pH wapna. W innych zbiornikach przygotowywał siarczan żelaza, który również, jak wapno, służył do oczyszczania ścieków. Po włączeniu urządzeń pompa pompowała te roztwory do ścieków. Czyścił też studzienki i rurociągi, w tym celu musiał wejść do studzienki na głębokość 4-5 metrów. Czyścił też kraty, przez które przechodziły ścieki, obsługiwał urządzenie do napowietrzania ścieków w celu ich dokładnego wymieszania. Kolejny etap oczyszczania ścieków to kierowanie ich na filtry, które miały odciągnąć z nich wodę. Wnioskodawca również sterował tymi urządzeniami. Wykonywał też remonty, jak była awaria pompy, z tym , że remonty odbywały się raz w roku, w lecie. Był wtedy postój, który trwał 1 miesiąc, w czasie którego były dokonywane remonty na terenie Garbarni. Wtedy wnioskodawca uczestniczył też w przeglądach urządzeń oczyszczalni. Poza tym w razie potrzeby zajmował się koszeniem trawników na terenie oczyszczalni. Robił to kosą. W razie potrzeby zamiatał teren oczyszczalni między zbiornikami. Teren oczyszczalni to ok.2-3 ha. Były tam trawniki i wybetonowane ścieżki. Koszenie odbywało się 2-3 razy w roku, trwało 1/2 godziny do godziny dziennie. Wykoszenie całego terenu przez jedną osobę zajmowało kilka dni. R. B. koszeniem trawy zajmował się 2-3 razy w roku i zajmowało mu to około pół godziny , nigdy nie kosił kilka dni pod rząd, bo było dużo pracy na oczyszczalni, zmniejszana obsada. Zamiataniem ścieżek zajmował się 10 razy w roku, trwało to każdorazowo ok.10 minut, przy czym głównie zamiatał osad ze ścieków. W zimie pracownicy oczyszczalni, jak spadł duży śnieg, odśnieżali ścieżki. Zimą skarżący odśnieżał ok.10 razy w roku, co trwało każdorazowo ok.15 minut. Wnioskodawca pracował w oczyszczalni ścieków do końca zatrudnienia w G. L., wykonując od 17.09.1984r.do dnia rozwiązania umowy o pracę powyższe czynności w pełnym wymiarze czasu pracy. W tej samej brygadzie pracował ze skarżącym J. M., który ma przyznane prawo do wcześniejszej emerytury , pracował w tej oczyszczalni przez 20 lat i ten okres został zaliczony do pracy w warunkach szczególnych (akta osobowe, k.21a.s., zeznania świadka J. W. k. 61-62, świadka J. M.,k.68v.-69v.,świadka L. P. k. 80v.-81v., zeznania wnioskodawcy k. 81 v., akta sprawy VII U 234/15).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy oraz zeznania wnioskodawcy i wymienionych wyżej świadków.

Sąd w całości obdarzył wiarą dowody z dokumentów uznając, iż zostały one sporządzone przez uprawnione do tego podmioty oraz nie budzą wątpliwości zarówno co do ich formy, jak i treści, nie były również kwestionowane przez strony postępowania. Sąd uznał za wiarygodne również zeznania przesłuchanych świadków. Należy podkreślić, iż byli oni osobami obcymi dla wnioskodawcy i nie mieli żadnego powodu, by relacjonować zdarzenia niezgodnie z ich rzeczywistym przebiegiem. Wskazani świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą w G. L.. M. K. i wnioskodawca pracowali razem w magazynie skór surowych, świadek dobrze znał czynności wykonywane przez skarżącego w okresie jego pracy w tym magazynie. Ich zeznania są ze sobą zbieżne, wzajemnie się uzupełniają. Zeznania wnioskodawcy zasługiwały na walor wiarygodności, jako, co do zasady, logiczne i spójne ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

Jedynie pewne nieścisłości występowały w zeznaniach świadków J. W., J. M., L. P. i skarżącego co do ilości czasu jaki poświęcany był przez pracowników oczyszczalni, w tym wnioskodawcę, na dodatkowe czynności porządkowe tj. zamiatanie ścieżek, koszenie i odśnieżanie. W tym zakresie, dokonując całościowej analizy zeznań tych osób, Sąd poczynił powyższe ustalenia.

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z uwagi na datę urodzenia wnioskodawcy, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43, ze zm.). Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili enumeratywnie określone przesłanki:

- posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn,
- legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27.

Natomiast, w myśl art. 184 ust. 2 emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

R. B. będąc zatrudnionym w G. L., od dnia 28 września 1978r. na stanowisku garbarz oddziału mokrego, następnie od dnia 01.07.1982r. na stanowisku konserwatora skór surowych, aż do dnia 17.09.1984r., więc przez okres 6 lat, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę wymienioną w wykazie A prac wykonywanych w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w Dziale VII „ W przemyśle lekkim” pod pozycją 11 „prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór” oraz pod pozycją 10 „ prace w magazynach skór surowych”.

Prace te zostały również wymienione w akcie resortowym – wykazie A stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego – Dział VII poz. 10 „ Prace w magazynach skór surowych (garbarnie, skup)”, pkt 4 „robotnik transportu wewnętrznego” i poz. 11 „Prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór”, pkt 1, „garbarz oddziału mokrego. Odnośnie zaś czynności wykonywanych podczas pracy w oczyszczalni ścieków, skarżący wykonywał wówczas czynności zawarte w Wykazie A prac wykonywanych w szczególnych warunkach, stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, w Dziale IX-w gospodarce komunalnej- oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych. Mimo, że skarżący pracował na terenie Garbarni, praca w wyodrębnionej jej części , tj. oczyszczalni ścieków, była już pracą zaliczaną do prac w gospodarce komunalnej (Dział IX zał. do cyt. rozporządzenia), ze względu na specyfikę tej pracy, ściśle związanej z oczyszczaniem ścieków.

Dla oceny , czy praca ta była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy istotna jest tu ocena zeznań świadków i wnioskodawcy w kontekście podanych przez świadków faktów odnośnie dodatkowych czynności polegających na koszeniu, zamiataniu i odśnieżaniu podczas pracy skarżącego w oczyszczalni ścieków. Ich łączna analiza prowadzi do wniosku, że nie we wszystkie dni w roku skarżący wykonywał prace przy oczyszczaniu ścieków w pełnym wymiarze czasu pracy. Należy więc z okresu pracy na terenie oczyszczalni , tj. od 17.09.1984r. do 30.04.1997 r., odjąć tydzień czasu w każdym roku kiedy skarżący zajmował się koszeniem (13 tygodni) oraz 10 dni w roku gdy zajmował się odśnieżaniem (130 dni, czyli 18 tygodni), a także po 1 miesiącu w roku , kiedy były przestoje (13 miesięcy). Łącznie, należy przyjąć, że nie pracował wówczas w warunkach szczególnych przez 21 miesięcy. Natomiast

czynności zmiatania były, w ocenie Sądu, czynnościami ściśle związanymi z oczyszczaniem ścieków, gdyż zmiatanie dotyczyło głównie osadów z tych ścieków, ponadto trwało krótko, bo ok. 10 minut dziennie. Odnosząc się zaś do zarzutu organu rentowego dotyczącego braków formalnych świadectwa pracy oraz nieścisłości w tym świadectwie związanych z określeniem nazw stanowisk zgodnie z przepisami resortowymi należy przypomnieć, że świadectwo pracy jest dokumentem szczególnym, ale samo przez się nie tworzy praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Nie ma też cech wyłączności w zakresie dowodowym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2007 r., II PK 33/07 Lex nr 348305). Ponadto Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 473 kpc, w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Reasumując, wnioskodawca, będąc zatrudnionym G. L., pracował w warunkach szczególnych przez okres łącznie, po odejęciu powyższych okresów, przez ponad 16 lat. Dodatkowo, pracował w warunkach szczególnych w (...) S.A w okresie od 16.03.1974r.-30.09.1974r. oraz od 01.06.1975r. do 31.03.1977r., wykonywał prace polegające na napełnianiu butli gazami technicznymi, wymiennymi w dziale IV wykazu A załącznika do cyt. wyżej rozporządzenia, p.11- produkcja gazów technicznych i napełnianie butli gazami technicznymi. Łącznie wykonywał więc prace w warunkach szczególnych w wymiarze ponad 18 lat.

Wnioskodawca spełnił więc wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych:

- 1) ukończył 60 lat,
- 2) udowodnił 25 lat zatrudnienia, w tym ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Sąd Okręgowy, kierując się powyższymi wskazaniem, zmienił zatem zaskarżone decyzje ustalając wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2016r., tj. biorąc pod uwagę datę złożenia wniosku, zgodnie z art. 100 i art. 129 ust 1 ustawy emerytalnej.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł jak w sentencji wyroku. Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia treść § 9 w zw. § 15 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015r. w brzmieniu od dnia 27 października 2016r. (Dz.U. z 2016r., poz 1668).w treści § 9 rozporządzenia wynika, że stawki minimalne w sprawach o świadczenia pieniężne z zakresu ubezpieczeń społecznych wynoszą 180 złotych. Zaś należało też zastosować treść § 15 ust.3 cyt. rozporządzenia , zgodnie z którym opłatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć 6-krotności tej stawki, jeżeli uzasadnia to niezbędny nakład pracy adwokata, wartość przedmiotu sprawy, nakład pracy adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności budzących wątpliwości. W ocenie Sądu nakład pracy pełnomocnika skarżącego uzasadnia przyznanie dwukrotności stawki minimalnej, tj. kwotę 360 złotych.